

'ALS JE EEN HAP
SALAMI NEEMT,
KOMT ER GEEN
CO²-WOLKJE
UIT JE MOND.
DAAROM IS NIET
IEDEREEN ZICH
BEWUST VAN DE
VERSTREKKENDE
GEVOLGEN VAN
HET ETEN VAN
VLEES UIT DE
BIO-INDUSTRIE'

op je eigen morele kompas. Door jezelf af te vragen: waar sta ik voor? Wat zijn mijn morele waarden? Voor mij zijn dat 'respect hebben voor het leven' en 'gelijkwaardigheid'. Ik vind niet dat ik, of wij, vleesetende westerlingen, onszelf kunnen verheffen boven anderen. Niet boven dieren. Niet boven mensen in andere delen van de wereld. Daarom eet ik heel weinig vlees en zuivel, en alleen biologisch.

Als je je bewust bent van je waarden, kun je ook nagaan of je gedrag daarmee strookt. Besef je dat je met die lunchtafel met vleeswaren ook deze industrie in stand houdt? Dat je iedere keer dat je een pak karbonaadjes of kipfiletjes in de bonus koopt, tegen de sector zegt: "Ga zo door, ik steun jullie manier van werken!" Is dat werkelijk waar je voor staat?

Iedereen heeft zo zijn eigen waarden. Maar waar het om gaat, is dat je op basis hiervan je gedrag kunt bepalen. Het is natuurlijk wel zo dat bepaalde waarden soms ook om een verandering van je gedrag vragen. Soms moet je offers brengen. Geen rookworst bij de stampot. Geen kiloknallers. Maar als je steeds je uitgangspunt in het oog houdt, wordt het uiteindelijk makkelijker jezelf een bepaald genot te ontzeggen, omdat je weet waar je het voor doet. Het is bovendien een teken van volwassenheid: bepaalde behoeften kunnen negeren ten bate van datgene waar je voor staat. En daar krijg je dan weer een lekker gevoel van. Want als je gedrag overeenstemt met datgene waar je in gelooft, dan voel je je goed over jezelf.' www.duurzameveeteelt.nl ►

HOOGLERAAR PSYCHOLOGIE ROOS VONK IS INITIATIEFNEMER VAN HET HOOGLERARENPLEIDOOI VOOR EEN DUURZAME VEEHOUDERIJ. ZE IS EEN FEL CRITICUS VAN DE BIO-INDUSTRIE.

De redenen om minder vlees te eten zijn legio. Het dierenwelzijn staat voor mij op één. Een tweede reden is het milieu. De vleesindustrie zorgt wereldwijd voor een veel grotere uitstoot van broeikasgassen dan alle uitlaatgassen van auto's, vrachtwagens, vliegtuigen en schepen bij elkaar. Een ramp voor het klimaat. Een ander onderbelicht punt is dat ons kleine landje het op één na grootste exportland van vlees en zuivel is. Er zijn hier meer varkens dan mensen. Al die dieren poepen uiteraard ook en die mest zorgt weer voor enorme bodemverontreiniging. Daarbij moeten ze gevoed worden: grofweg kun je zeggen dat er voor een kilo vlees vijf kilo graan nodig is.

Op dit moment wordt een derde van de landbouwgrond in de wereld gebruikt om veevoer te produceren en tegelijkertijd lijden miljarden mensen dagelijks honger. Dit is pas het begin van mijn pleidooi, ik kan eindeloos doorgaan, maar het punt is dat de meeste negatieve gevolgen van onze vleesconsumptie een ver-van-ons-bed-show zijn. In onze samenleving zijn de dieren die wij eten volledig aan het oog onttrokken, waardoor we niet met hun ellendige levens worden geconfronteerd. En als je een hap salami neemt, komt er geen CO²-wolkje uit je mond. Dat maakt dat niet iedereen zich bewust is van de verstrekken gevolgen die het eten van vlees uit de bio-industrie heeft voor de wereld.

Zolang de maatschappelijke urgentie om deze industrie een halt toe te roepen ontbreekt, is het enige wat je als bewuste en intelligente consument kunt doen, varen